

pro ACTIUNEA CATOLICA ROMANA

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de
CONSTANTIN DRAGAN

LA ATENA: "FUNDATIA EUROPEANA DRAGAN" ORGANIZEAZA Un emotionant omagiu Patriarhului Athenagoras

Marția aceea, 25 Iulie 1967, a fost o zi mare pentru creștinătate. Pe lespezile, odată înroșite de sânge, ale bisericii Sfânta Sofia, acolo unde în noaptea de patimă a căderii Constantinopolului «in sanctuarele și pe altarele unde mâncau, beau și dădeau frâu liber instinctelor lor josnice» (1), pentru înăia oară, după veacuri, un Cap de Biserică creștin s'a ingenuchiat, în văzul tuturor, fără teamă, pe însuși locul unde odată se afla Altarul lui Christos și s'a rugat Dumnezeuului său: Papa Paul VI!

În jurul său Cardinalii și alți demnitari ai Bisericii din Apus, în atitudine de pioasă reculegere, făceau să reînvie în străvechia biserică, odată bastion al Ortodoxiei, un mesaj de dragoste pierdut în uitarea și în pasiunile veacurilor.

«Gestul» acela a fost judecat de multi «foarte puțin diplomatic». Dar clipa aceea și — după câteva ore — clipa în care înțeleptul Păstor al Bisericii catolice trecea, oaspete de ciniste și frate, pragul Patriarhiei Ecumenice Ortodoxe de la Constantinopol, nu-și găsesc locul în întunecosul labirint al politicii internaționale și nici o formă de «oportunitate diplomatică» nu-i poate micșora importanța și caracterul. De oarece marile etape istorice sunt caracterizate, în cursul acestor lungi ani, de o mare sinceritate. Uneori dăunătoare, alte ori impusă de voința dumnezeiască. Dar totdeauna liberă, totdeauna în afara oricărei influențe.

În însăși inima unei epoci crud materialiste, omenirea, care — în marea sa majoritate — și-a sprijinit salturile civilizatoare pe învățătura lui Christos, a avut norocul de a revela doi mari Capi religioși și spirituali: pe Papa de la Roma Paul VI și pe Patriarhul Constantinopolului și al Romei Noui Athenagoras I, care, într-o zi de iarnă, la Ierusalim (2) pe Muntele Maslinilor, în însuși locul unde «Iesus s'a aruncat cu fața la pământ și a plâns», amândoi fii ai aceluiaș Tată, slujitori ai aceleiași neclintite credințe, purtători ai drapelului unei dragoste fără prejudecăți și fără slăbiciuni omenești, și-au schimbat «salutul sfânt».

Si iată că îmbrățișați frățeste și pentru prima oară, după sute de ani de neînțelegeri. Răsaritul creștin și Apusul creștin au făcut primul pas pe calea îndelung doritei (și indispensabile) uniri a Bisericilor lui Christos.

Ce-a urmat după aceea e știut:

Marți 7 Decembrie 1965, în cursul unor impunătoare ceremonii care s'au desfășurat în Vatican și la Fanar, a fost, în sfârșit anulată afurisenia, a cărei deasă umbră anticreștină apăsa asupra celor două Biserici surori.

În 25 Iulie 1967, Papa Paul VI se ducea la Constantinopol.

În 26 Octombrie 1967, porțile Vaticanului se deschideau pentru a-l primi pe Patriarhul Athenagoras.

...Istoria închisese încă de atunci un cerc hotărâtor.

Apărătoare și pionieră care luptă pentru Unitate și pentru Ecumenism, Fundația Europeană Drăgan, în colaborare cu centrul ortodox «Înțelepciunea lui Dumnezeu», a organizat, în 27 Ianuarie, la Atena, o manifestație deosebit de emoționantă pentru a cinsti venerabila figură a Patriarhului Ecumenic. Serata a fost onorată de prezența Înalt Preafericitului Arhiepiscop al Atenei și al întregii Grecii, Hieronymos, a Arhiepiscopului Sinaiei Grigorios, a Arhiepiscopului Australiei Iezekhil, și de Mitropolii Poluct

Papa Paolo VI și Patriarhul Athenagoras

de Iliupolis, Fotie de Paros, Iacob de Christopolis; de Arhiepiscopul catolic de Atena monsinior Vidalis, de Arhiepiscopul catolic de Gratianopolis, Mons. Jacintos, de numerosi preoți și pastori catolici, ortodocși și protestanți. Printre personalitățile laice ale vieții culturale a Capitalei, Președintele Academiei Ateinei, dl. Ericos Skassis, Profesorii Scolii de Teologie a Universității din Atena L. Plitipidis, M. Siotis, S. Agouridis și A. Theodoru, Profesorii I. Constantinidis, I. Kourias și D. Pallas (de la Facultățile de Medicină și Filosofie), eminente personalități ale lumii literare, foști miniștri, generali, etc.

La dreapta Dr. J. C. Drăgan, Dna. Alexandis, venerabila soră a înaltului Prelat ortodox îl urmărea, emoționată și mândră, pe dl. Aristide Panotis, care a ilustrat « Mărturisirea Apostolică și Ecumenică a lui Athenagoras I », temă a conferinței sale.

Invitația menționa o « conferință ». În realitate a fost vorba de o autentică mistagogie.

În întunecul care, la un moment dat, a invadat sala arhiplină, și în timp ce paralel cu cuvintele conferențiarului se desfășura înregistrarea acelor clipe unice și grave în care Patriarhul Athenagoras I și Papa Paul VI au proclamat Unirea Credinței, un val de emoție a cutremurat ascultătorii. Simultan erau proiectate pe ecran câteva fotografii inedite în culori, reprezentând imaginile venerabile ale celor doi mari Capi religioși ai timpului nostru; Paul VI și Athenagoras I, care, grație infinitei lor credințe, grație spiritului lor generos și puterii voinței lor au reușit să impună definitiv cel mai surprinzător paradox:

« Înnoire, încercând să se restituie Bisericii lui Christos aspectul lor nedespărțit din vremea Apostolilor, acea vreme în care dogmele nu fuseseră încă descoperite și când o deosebire de vederi nu evoluase într'atât încât să fie pricină de desbinare a Bisericii « Una Sfântă, Catholică și Apostolică ».

Nu e de datoria noastră să facem « critica » conferențiarului. Si de altfel nu se poate face « critica » unui dar de dragoste, cum a fost conferința dlui. Panotis.

Dar imensul răsădit avut de această manifestare atât în cereurile bisericesti și spirituale de la Atena cât și în întreaga opinie publică, se impune și merită să fie subliniată.

Trebuie de asemenea să menționăm că atât Radio-difunziunea cât și Televiziunea și Presa i-au consacrat lungi și binevoitoare comentarii.

Ar mai trebui, poate, să fie subliniată (cu toate că proba a fost deja dată) necesitatea acestei manifestări. Necesitatea oricărei manifestări de felul acesta.

Azi mai mult ca în orice altă epocă, când râvna de cuceriri a omului a și trecut dincolo de limitele « strămte » ale planetei sale, necesitatea unei uniri a spiritului apare mai imperioasă ca oricând.

Si nu numai din motive de natură religioasă, ci și din motive pur realiste.

Când armele materiale nu vor mai fi decât jucării fragile în mâinile omului, și când toate teoriile individuale izolate nu vor mai fi decât o învățătură academică depășită, lumii libere și Europei noastre, care a hrănit întreaga lume liberă, nu-i va rămâne decât un singur mijloc de apărare: Spiritul Ecumenismului și al Unității. Aceste două lucruri care nicăieri n'au fost exprimate cu atâta limpezime și simplitate ca în credința creștină.

Dr. J. C. Drăgan, care-l precedase pe dl.

Panotis, a subliniat aceste adevăruri într'un fel cât se poate de caracteristic:

« Spiritul Ecumenismului e prezent în inimile noastre și în marșul istoriei. Primejdia dușmanului e în altă parte și numai uniți în Spiritul lui Isus îl vom putea învinge ».

E suficient un pic de bunăvoință pentru a concepe acest « spirit al lui Christos », Spirit care de altfel a fost exprimat cu măiestrie simplă:

« Oricine se ceartă cu fratele său merită să fie pedepsit de judecători ».

Există în Liturgia ortodoxă un pasajiu în care preotul se roagă intens « pentru unirea tuturor ».

O rugăciune catolică spune de asemeni: « Dacă deșertăciunea, dragostea de mine însumi, aroganța, încearcă să ridice spiritul meu deasupra altora, le voi răspunde:

« Isus a fost blând și umil, trebuie să-l imit ».

Dacă diavolul vine să-mi sugereze gânduri de ură, de răsunare, de gelozie, îi voi răspunde:

« Isus a iubit toată lumea, chiar și pe dușmanii săi și s'a rugat pentru toți. El e modelul meu, trebuie să-l imit... ».

Toate acestea, în linii generale, dar multe alte lucruri, s'au spus, încercând să se atragă atenția lumii contemporane asupra Papii Paul VI și a Patriarhului Ecumenic Athenagoras I, noui Apostoli ai Națiunilor care luptă cu mii de împotriri.

Atunci când învățătura lor va fi bine înțeleasă și ascultată de milioane de oameni conștienți de spiritul lor de împăciuire, lumea liberă va da o lovitură hotărâtoare — și poate chiar definitivă — spiritului pasiv al materialismului care o amenință fără încetare de pe « celălalt țărm ».

Katerina Daskalakis

ITALIA:

“ Refacerea unitatii între toti creștinii ”

Săptămâna mondială de rugăciuni pentru unitatea creștină a fost celebrată în toate Bisericile de la Roma deschise cultului, cu tradiționala solemnitate a unor rituri liturgice care de la 18 la 25 Ianuarie au fost consacrate refacerii unității Bisericii lui Christos, adică întoarcerii la aceeași comuniune a tuturor confesiunilor creștine.

Inaugurarea « oficială » a « Săptămânii » romane a avut loc la biserica ordului iezuitilor, monumentală « Chiesa del Gesù » cu o Liturgie solemnă oficiată de Cardinalul Paolo Marella și predicată de episcopul Giuseppe Marafini, care a dezvoltat tema « Refacerea unității între toți creștinii ».

Predicatorii celebrărilor de la « Biserica lui Isus », organizate de călugării franciscani de la Atonement, au scos în evidență urgența restaurării unității voite de Christos, pentru « sfințirea și mântuirea tuturor acelor care au primit botezul ».

În imposibilitatea de a concentra într'o cronică de câteva rânduri un program atât de vast, ne vom opri atenția asupra unei contribuții românești la această corală rugăciune pentru unitate la Roma, și anume la « Săptămâna » organizată de Opera Pelerinilor Unității « Ieremia Valahul ».

Inaugurată cu Liturgia oficiată de Cardinalul-Decan Eugène Tisserant la mormântul Sfântului Pentru din Bazilica Vaticană, « Săptămâna de rugăciuni » a Operei care poartă numele primului Român propus pentru beatificare de Biserica catolică și-a încheiat, cu acciași pioasă solemnitate ininterar, la mormântul Sfântului Pavel, cu Liturgia celebrată de Cardinalul Maximilian de Fürstemberg. Între aceste două ceremonii religioase care i-au jalonat punctul de plecare (Catedrala Sfântului Pentru) și ajungerea finală (Conversivitatea Sfântului Pavel) « Săptămâna pentru unitate » a Operei Ieremia Valahul și-a completat pelerinajul poposind rând pe rând la Colegiul internațional « Claretianum » (preot celebrant

rectorul Colegiului, părintele Hornung), la biserica San Sebastiano de pe Palatin (celebrant arhiepiscopul de Idicra Monsinior Ferdinando Antonelli) și la Institutul Madonna del Carmine » de la Fratocchie, în apropiere de Roma (celebrant rectorul Institutului, părintele Arcangelo Calandrea, asistat de preoții și profesorii Institutului).

Trei Liturghii pentru unitate au fost celebrate în capela sediului Operei: de Cardinalul Cesare Zerba (în 21 Ianuarie), de benedictinul Jean Gribomont, membru al Comisiei pontificale pentru Neo-Vulgata (în 22 Ianuarie) și de Cardinalul Paolo Marella, în 23 Ianuarie.

Riturile liturgice au fost urmate de rugăciuni pentru unitate și de scurte conversații asupra temei zilei — refacerea unității — și asupra figurilor din istoria Bisericii care au servit această sfântă cauză.

Astfel, preotul carmelitan Michele Lucaferri a evocat personalitatea și opera sfântului Pier Tommaso, a cărui intensă și eficace activitate diplomatică și religioasă pentru creșterea unui bloc creștin de rezistență împotriva pericolului turcesc, face din acest prea puțin cunoscut sfânt diplomat și soldat un precursor al europeanismului zilelor noastre și una din marile personalități ecumenice ale veacului XIV.

« Ecumenismul Spiritului Sfânt »; « Un răspuns integral la chemarea Spiritului Sfânt: mesajul de unitate al venerabilului Ieremia Valahul » și « Octava de rugăciuni a lui Paul Watson în devoțiunea universală a creștinătății », au fost temele dezvoltate de directoarea Operei Ieremia Valahul, dra. Doct. Felicia Paraschivescu, organizatoare și însuflețitoare a acestei contribuții românești la « Săptămâna de rugăciuni pentru unitate » de la Roma.

Nu ne putem încheia cronică fără a aminti cele trei agape care după riturile liturgice celebrate în capela Operei au reeditat spiritul meselor în comun ale primilor creștini, simplitatea și dragostea care caracterizau aceste « suplimente de hrană euharistică ».

“Problema vie, problema imensa ecumenismul”

« Problema vie, problema imensă, problema grea, care influențează nu numai condițiile creștinismului, dar pe acelea ale religiei și chiar ale progresului spiritual și ale păcii în lume » — a definit Paul VI ecumenismul în discursul pronunțat în cursul obișnuitei audiențe generale săptămânale, în întregime dedicat unității, a cărei « Săptămână de rugăciuni » se celebrează în întreaga lume creștină de la 18 la 25 Ianuarie.

În prima parte a discursului Papa a atras atenția că problema unității impune și catolicilor o schimbare de mentalitate, de atitudine practică în raporturile lor cu toți cei care se profesază și sunt creștini în afara hotarelor catolicismului ».

« Noi nu ne mai putem resemna la situațiile istorice ale despărțirii » — a spus, Papa — « nu ne mai putem mulțumi cu o simplă atitudine închisă de apărare.

« Trebuie să recunoaștem, cu umilință, partea de vină morală pe care au putut-o avea catolicii în stricarea unității. Trebuie să prețuim tot ceea ce Frații despărțiți au păstrat și au cultivat din patrimoniul creștin. Trebuie să ne rugăm, să ne rugăm îndelung și cu dragoste pentru a merita refacerea unității. Trebuie să reluăm — se înțelege, cu demnitatea și prudența cuvenită chestiunilor grave și grele — contacte binevoitoare și prietenești cu Frații încă despărțiți de noi. Trebuie, într-un cuvânt, să devenim apostolii recompunerii tuturor creștinilor în Biserica unică a lui Christos ».

Papa a indicat în « Normativul ecumenic », publicat în Mai 1967, călăuză sigură a acelor care lucrează pentru reunificarea creștină. Acest document poate evita « primejdiile ce pot compromite procesul de dezvoltare și rezultatele unei cauze atât de importante, ca aceea a ecumenismului autentic ». Care sunt aceste « primejdii »?

« În primul rând — ne spune Papa — « procedee superficiale și pripite ».

« De unele aspecte ale acestei imprudente precipitări ecumenice trebuie să se țină seamă dacă nu vrem ca atâtea bune intenții și posibilități fericite să se piardă în echivocuri, în indiferență, într'un irenism fals. Mulți sunt astăzi dispuși să vadă toate bune în Bisericile despărțite și dimpotrivă toate rele și censurabile în Biserica catolică: aceștia nu mai sunt în măsură să promoveze cu eficacitate și folos cauza unirii. « Primejdia cea mai mare pentru ecumenism — observă cu ironică tristețe unul din cei mai buni ecumeniști contemporani, un protestant — e entuziasmarea catolicilor pentru tot ceea ce noi am recunoscut ca dăunător Bisericii, și părăsirea de către ei a tot ceea ce noi am redescoperit ca important.

Aceasta e o atitudine servilă și care nu e nici folositoare și nici demnă ».

O altă atitudine primejdoasă denunțată de Papă e aceea de « a pretinde restabilirea unității în dauna adevărului doctrinar ».

« Acel crez — cităm în continuare — care ne face și care ne definește creștini și catolici, pare să devie în felul acesta o piedecă de netrecut în restaurarea unității; el pune de sigur condiții foarte grele și severe; dar rezolvarea acestor greutăți, inerente crezului nostru, nu poate consta în sacrificarea credinței, cu riscul unei trădări a cauzei adevărate, în iluzoria încredere că dragostea ar fi

suficientă pentru refacerea unității că, adică, ar fi suficientă o practică empirică, liberă de scrupule dogmatice și de respectarea normelor disciplinare. Episoadele așazisei « intercomuniuni », înregistrate în ultimele luni, se înscriu pe linia aceasta, care nu e cea bună și care trebuie dezaprobată cu lealitate ».

« Conciliul — a atras atenția Paul VI — a îndemnat credincioșii să se abțină de la orice inițiativă ușurată sau zel imprudent, care ar putea dăuna adevăratul progres al unității ».

« Aceasta însă nu înseamnă că discuția asupra dogmelor credinței ar fi închisă între catolici și Creștinii despărțiți; dimpotrivă, o senină și obiectivă examinare teologică în comun a adevărului revelat și trăit cu fidelitate de tradiția autentică a învățaturii bisericești, poate înlesni înțelegerea esenței patrimoniului creștin care poate fi enunțat împreună, și în formă autentică, în termeni diferiți, dar egali cât privește substanța ».

Rezultatul — a subliniat Papa — ar fi « re.

descoperirea identității credinței în varietatea expresiilor ei », ceea ce ar face posibilă unirea.

« Dar o asemenea examinare implică în primul rând răspunderea teologilor calificați și apoi a învățaturii Bisericii — a atras atenția Papa — și nu poate fi înfruntată cu desbateri de opinii la orice nivel ».

Un asemenea studiu e acum în curs pe diferite « fronturi » ale ecumenismului.

« Imensa viziune a ecumenismului », care astăzi catalizează atenția și rugăciunile întregii lumi creștine, a acestui « ecumenism în marș », necesită însă « multă prudență, timp și gradualitate ».

Papa a încheiat importantul discurs — care, comentează ziarle laice « a aruncat apă pe focul multor entuziasme ecumenice » — evocând figura Cardinalului Agostino Bea, până ieri în fruntea Secretariatului pentru Unirea Creștinilor, invitând adepții cauzei ecumenice să rămână « credincioși metodei curajoase și în același timp prudentă » a acestui mare ecumenist.

SLOVENIA: R. F. S. Juĝo-Slavia

“Biserica a iesit mai tânăra din catacombe”

« Biserica a ieșit întinerită din catacombe » spunea de curând o înaltă personalitate a Bisericii catolice din Iugoslavia trimisului special al unui cotidian catolic de la Milano, analizând în special situația Bisericii în Slovenia.

« Ceea ce impresionează în primul rând aici, în Slovenia — spunea prelatul — e participarea la viața Bisericii a studenților universitari.

Aleargă la biserica franciscanilor, la Lubiana, și frecventează cu asiduitate un curs de teologie care se ține în fiecare an în Octombrie și Noiembrie.

Trăesc o intensă viață sacramentală și spirituală, cântă în corurile tuturor bisericilor, colaborează la cotidianul catolic « Druzina » (Familia) care are un tiraj de 130.000 exemplare, și predau lectii de catehism copiilor. E o nouă Biserică, cea care se ridică acum, fidelă și deschisă, tânără și fără compromisuri cu trecutul sau cu regimul. La Lubiana se țin de două ori pe an cursuri pentru catecumeni, la care participă în general comuniștii ateți, sau adulții nebotezați sau care n'au primit prima comuniune. E totdeauna vorba de persoane care au descoperit dimensiunea supranaturală a creștinismului. Uneori sunt foști șefi ai Ligii comuniștilor iugoslavi, a căror conștiință e chinată de falimentul marxismului pe plan economic și social.

Fiecare curs are în medie douăzeci de catecumeni. Vocațiile religioase sporesc mereu; într'atât încât — spune prelatul iugoslav — « nu mai știm unde să găzduim tinerii candidați la preoție ».

Problema cea mai gravă pentru Liubiana,

ca de altfel și pentru Zagreb, e imposibilitatea juridică de a construi noi biserici, indispensabile azi, când populația celor două orașe s'a dublat și chiar triplat și când întregi cartiere noi s'au adăugat la cele vechi. O altă problemă gravă e aceea a seminarului de la Lubiana, care continuă să rămână închis. Seminaristii care nu pot fi găzduiți în casa parohială, trebuie să frecventeze cursurile inferioare la seminariile de la Kooper și Maribor. Si cu toate acestea regimul și-a schimbat mult atitudinea față de Biserică, acum în plin proces de liberalizare.

Biserica, însă, nu poate avea organizațiile sale: singurul tolerat e ordinul al treilea al franciscanilor minori. N'a putut fi eliminat, deoarece franciscanii sunt foarte iubiți de populație, în întreaga Iugoslavia, pentru opera lor generoasă în timpul dominației turcești. Totuși, față de situația pe care o are în alte țări comuniste, Biserica se bucură, în Iugoslavia, de o libertate de mișcare destul de mare. Are, de pildă, o presă cu mare tiraj și care e foarte citită.

E o Biserică săracă, despoiată de tot ce posedă în trecut, și care se menține grație contribuției credincioșilor. O Biserică de felul acesta, care nu e legată de nici o formă de capitalism economic sau de « temporalism », nu poate fi contestată nici chiar de comunisti. Suferințele și persecuțiile au făcut ca ierarhia să renunțe la orice veleități temporale, și au ajutat poporul să-și redescopere credința și să trăiască un creștinism mai puțin individualist și mai comunitar.

« Da, Biserica noastră a ieșit din închisoare (unde autorul acestor declarații a stat la rândul său opt ani) întinerită și mai tare ».

Un Istitut Ecumenic la Ierusalim

Intr'o audiență acordată observatorilor confesiunilor acatolice la Conciliul Vatican II, profesorul Skydsgaard de la facultatea de teologie din Copenhaga, expunea Sfântului Părinte Paul VI proiectul pentru un Institut de cercetări teologice care, centrate pe tema istoriei mântuirii, să fie conduse pe baze ecumenice.

Primită cu mare interes de Papă, sugestia teologului danez avea să se traducă curând într'o inițiativă concretă, promovată «ad hoc» de Sfântul Părinte cu ocazia vizitei sale la Ierusalim: un Institut Ecumenic de nivel universitar, cu a cărui realizare era însărcinat Președintele Federației Internaționale a Universităților Catolice, profesorul Theodor Hesbur.

O localitate mai indicată decât Ierusalimul ca sediu al unei instituții care își propune o revalorizare a patrimoniului de doctrină comun tuturor Bisericilor, nu s'ar fi putut găsi, Orasul Sfânt conținând legătura esențială a Bisericilor, adică mormântul Mântuitorului.

Scop fundamental al acestui Institut Ecumenic, al cărui moto — «Misterium Salutis» — exprimă semnificația sa biblică și universalitatea spiritului care îi va însufleți activitățile, e acela de a înlesni înțelegerea universalității cuvântului adresat de Dumnezeu tuturor oamenilor, în toate dimensiunile istoriei omenirii. Studiul Sfintei Scripturi, isvor comun pentru toți creștinii, va înlesni depășirea barierelor și limitărilor confesionale cauzate de împrejurările istorice în care s'au dezvoltat diferitele Biserici.

Un alt obiectiv important al noului Institut e acela de a urmări dezvoltarea diferitelor tradiții teologice, liturgice, spirituale și canonice de-alungul veacurilor.

Cercetările promovate de ecumeniștii de la Ierusalim, care vor depăși chiar aplicările culturale și canonice ale teologiei, vor da naștere unei științe noi, de importanță capitală pentru ecumenism: critica cunoașterii teologice.

«Va trebui să elaborăm o istorie a metodei teologice, trasând itinerarul marilor alternative cunoscute de această metodă» — scrie într'un lung articol desemnat, publicat de curând în *L'Osservatore Romano*, prezentatorul inițiativei — Prin studierea perioadelor antice ale creștinismului e posibilă o analiză a diferitelor culturi la care s'a adaptat Biserica primitivă. E un lucru important, când se caută «unitatea în diversitate».

O primă schema de program propune următoarele materii de studiu: istoria metodei teologice și marile ei alternative (elementare, scolastică, reformă și contra-reformă, creștinismul modern); situația actuală a teologiilor creștine în marile Biserici răsăritene, prin comparația manualelor teologice. Aceasta în raport cu lumea creștină.

În raport cu religiile ne-creștine Institutul își propune să studieze istoria expansiunii apostolice a Bisericilor siriace spre Persia, India și China, și «posibilitățile de înrădăcinare a creștinismului în culturile din Africa și din Asia, folosind metoda dialogului și a întoarcerii la izvoarele biblice în contextul mântuirii».

Institutul a luat naștere cu consimțământul diferitelor organizații bisericesti care și-au dat adesiunea la inițiativa aceasta, și va fi finanțat de marile fundații culturale — Fundația

Rockefeller a pus de pildă la dispoziție vila Serbelloni, la Bellagio, unde s'a și instalat primul Comitet academic al Institutului — și de contribuția particularilor interesați de problemele ecumenice.

Caracterul ecumenic al acestui Institut nu trebuie căutat în obiectul cercetărilor, ci în metoda de urmat: adică în studierea în comun a problemelor care interesează toate Bisericile.

Investigația științifică va avea un caracter interconfesional și va fi organizată pe grupuri de docenți, care vor locui în Institut, pentru perioade de timp de la două luni la trei ani. Institutul va găzdui anual tineri laureați (nu mai mult de 20) care își vor continua cercetările după doctorat și-i vor ajuta în studiile lor pe profesorii titulari.

Temele de interes general, privitoare, cum spuneam, mai curând la metodologia ecumenică decât la problemele ecumenismului în

sine — vor fi discutate în întruniri săptămânale. Specialiști invitați de comitetul de direcție al Institutului vor lua parte, odată pe an, la discuțiile Conferinței în care vor fi examinate probleme de excepțională importanță religioasă, privitoare la sectorul mediu-oriental.

O echipă de scripturiști va lucra în permanență în Institut, urmărind dezvoltarea concepției despre mântuire de-alungul diferitelor epoci biblice: o altă echipă de experți în patristică se va ocupa de diferitele spiritualități ale Bisericilor greacă, latină și siriană.

Institutul va dispune de o Bibliotecă de 100 mii de volume și va colabora cu facultățile de teologie ale tuturor confesiunilor, trimițându-le publicațiile sale. Aspirația organizatorilor e aceea de a face din acest centru ecumenic coordonatorul studiilor teologice pe tărâmul ecumenismului, în cadrul unui plan internațional de activitate.

ROMANIA: Spre un dialog direct între catolici și protestanți

Alianța Reformată Mondială, care întrunește mai bine de 47 milioane de credincioși răspândiți în întreaga lume, e favorabilă unui dialog direct, la nivel internațional, cu Biserica catolică. Poziția aceasta s'a manifestat într'o recentă întrunire a comitetului executiv al Alianței Reformate Mondiale, care a avut loc în toamna trecută, la Cluj. În consecință Comitetul a hotărât numirea unei comisii însărcinată să studieze, împreună cu reprezentanți ai Consiliului Mondial al Bisericilor și ai Bisericii catolice, «elementele care, în împrejurările actuale, pot justifica dialogul dintre reformați și catolicii romani».

După Conciliul Vatican II Alianța Reformată a încurajat totdeauna Bisericile sale membre să se angajeze într'un dialog direct cu Biserica catolică pe un plan regional și local, dar s'a abținut de la un dialog bilateral cu Roma pe planul internațional, cu speranța de a întări în felul acesta dialogul care se desfășoară periodic, în cadrul grupului mixt de studiu, între Consiliul Mondial al Bisericilor și Secretariatul catolic pentru Unirea Creștinilor. Dar cum în ultimul timp mai multe organizații confesionale mondiale au început un dialog bilateral cu Roma, comitetul executiv al Alianței Reformate Mondiale e acum ispitită să le urmeze exemplul.

* * *

Un grup de laureați catolici în vizită la Patriarhul Justinian

S'a înapoiat din România, unde se duse pentru o vizită culturală, ecumenică și turistică, un grup de laureați catolici ai Universității Catolice de la Milano. Scop al călătoriei, durată 15 zile, a fost în afară de o vizită turistică în Tara latină și soră din Răsărit, cunoașterea culturală și ecumenic-

religioasă a României. Intovărașit de arhimandritul Mircea Clineț, grupul a făcut o vizită Patriarhului Justinian. Vizitatorii au fost prezențați Patriarhului de însoțitorul lor, care a subliniat importanța și semnificația întâlnirii.

«Pentru prima oară un grup de laici, de cultură și formație religioasă catolică, făcea vizită Capului Bisericii ortodoxe române și pentru prima oară oameni afini prin originea latină și creștină comună, mărturiseau frăția naturală a popoarelor lor și mai ales aspirația la unitate a celor două Biserici, în armonie cu idealul ecumenic adânc simțit de Papii Ioan XXIII și Paul VI», scrie comentând știrea revista «Oikoumenikon».

Patriarhul și-a exprimat speranța ca romanitatea care unește și aproprie cele două popoare să se poată exprima «într'un viitor

asteptat», când, trecându-se peste limitele și piedecile de gândire și de formație, să se poată ajunge și la o efectivă apropiere a celor două Biserici.

Patriarhul Justinian a amintit vizitatorilor săi că întâlnirea sa cu Biserica Romei «a început cu un schimb de corespondență cu Papa Ioan, continuat cu Paul VI», și i-a rugat să transmită Sanctității Sale «Papa de la Roma» salutările și urările sale pentru un apostolat din ce în ce mai vast și mai folositor Bisericii. (Oikoumenikon, No. 11 Nov. 1968).